

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Riziko přenosných nemocí v oblastech zasažených hurikánem Irma

V oblastech zasažených hurikánem by se mohla vyskytnout některá infekční onemocnění. Prováděním konkrétních opatření lze některým nákazám předejít nebo zmírnit jejich rozsah a negativní dopad. ECDC provedlo rychlý odhad zdravotních rizik v souvislosti s hurikánem Irma.

Přírodní katastrofy kromě bezprostředního ničivého efektu přinášejí mnohá rizika s výrazným dopadem na veřejné zdraví. ECDC provedlo rychlý odhad zdravotních rizik v souvislosti s hurikánem Irma, jedním z nejničivějších hurikánů zaznamenaných v Atlantiku. Postihl mimo jiné řadu zemí v Karibské oblasti včetně některých Nejvzdálenějších regionů EU (EU Outermost Regions) a Zamořských zemí a území EU (Overseas Countries and Territories). V oblastech zasažených hurikánem by se mohla vyskytnout některá infekční onemocnění. Prováděním konkrétních opatření lze některým nákazám předejít nebo zmírnit jejich rozsah a negativní dopad.

Shrnutí rizik přenosných nemocí a možnosti předcházení

V postižených oblastech Karibiku v období po odeznění hurikánu Irma je považováno za nejzávažnější riziko zvýšení přenosu průjemových onemocnění spojených s nedostatečným přístupem k pitné vodě a výskyt akutních respiračních infekcí, zejména u dětí ubytovaných v prozatímních mnohdy přeplněných zařízeních. Nebezpečí vzestupu případů cholery v oblastech s předchozím výskytem a také ohrožení dalšími infekcemi, které hrozí při povodních, jako tetanus a leptospiróza by měly být považovány za prioritní při zavedení ochranných opatření. Choroby přenášené komáry představují pozdější riziko, které by mělo být zohledněno.

Předcházení gastrointestinálním onemocněním v této souvislosti závisí na přiměřené osobní hygieně, dostupnosti bezpečné pitné vody (balené, chlorované nebo převařené) a vhodné hygieně a přípravě potravin. Je doporučeno pravidelně umývat ruce mýdlem, jíst důkladně vařené jídlo, omývat ovoce a zeleninu balenou nebo chlorovanou vodou a vyhýbat se konzumaci syrových mořských produktů.

Aby se zabránilo přenosu respiračních infekcí při nahromadění osob v přeplněných zařízeních, je důležitou součástí prevence včasná detekce a léčba onemocnění v kombinaci s opatřeními pro kontrolu infekcí.

V zaplavených oblastech, ve kterých se vyskytují onemocnění přenášená komáry rodu *Aedes* (Zika, Dengue, Chikungunya) nebo *Anopheles* (malárie), by zdravotnické úřady a lékaři měli pomýšlet na možnost následného zvyšování rizika výskytu těchto onemocnění. Nejlepší ochrana před nemocemi způsobenými komáry spočívá v zabránění poštípání komáry v interiéru i venku (komáři rodu *Aedes* jsou nejaktivnější zejména od východu do západu slunce, komáři rodu *Anopheles* po setmění). Osobní ochranná opatření proti poštípání komáry zahrnují:

- používání repelentů proti komárům v souladu s instrukcemi uvedenými v informaci o přípravku;
- nošení oblečení s dlouhými rukávy a kalhot dlouhými nohavicemi;
- spaní v místnostech chráněných před vniknutím komárů (např. místnosti s klimatizací, s bezpečnými sítěmi v oknech);
- používání moskytiér.

V rámci nouzové péče by měly být považovány za součást základních služeb opatření k řešení případného narušení rutinního očkování podle národních programů, zejména těch, které se týkají kojenců a malých dětí.

Je potřeba brát v úvahu i další očkování:

- u očkování proti tetanu podání posilovací dávky (booster) a případně použití imunoglobulinu proti tetanu, jež je nutné u osob s poštěným intervalem přeočkování;
- provést očkování proti meningokokové meningitidě a podat chemoprophylaxi u kontaktů s případy onemocnění v souladu s místními doporučeními;
- očkování proti nemocem přenosným vodou a potravinami jako je virová hepatitida A, cholera a břišní tyfus provést u vnímavých osob, které jsou v riziku infekce, zejména u těch, které se podílejí na úklidových pracích, nebo mohou přijít do kontaktu s odpadními vodami;
- osobám poskytujícím pomoc v zasažených oblastech a cestovatelům do oblastí s výskytem cholery je doporučeno očkování proti choleře;
- očkování proti virové hepatitidě B je doporučeno zejména záchranářům a jiným pracovníkům zasahujícím v postižené oblasti, kteří mohou přijít do kontaktu s krví a jinými tělními tekutinami.

Surveillance infekčních nemocí v období následujícím po odeznění hurikánu je zásadní pro včasnou detekci a potvrzení epidemií. K posílení surveillance a včasného varování by mělo být zváženo zavedení okamžitého hlášení na podkladě příznaků onemocnění ("syndromic surveillance alert system"). K potvrzení diagnózy a detekci epidemií infekčních nemocí je potřeba vyhodnotit laboratorní kapacity a stanovit doporučené postupy pro testování vzorků u nemocí s epidemickým potenciálem.

Zdroj:

- *European Centre for Disease Prevention and Control. Hurricane Irma: Risk of communicable diseases in the affected countries - 08/09/2017, Stockholm, 2017.*

Zpracovaly: Hana Orliková, Zdenka Mandáková, Barbora Macková

Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Státní zdravotní ústav